

Vägledning för antigen testning som smittförebyggande åtgärd mot covid-19 i vård och omsorg

Utfärdare: Anders F Johansson, Hygienöverläkare

Fastställande: 2022-01-25, version 1.

Bakgrund

Antigen testerna är i första hand framtagna och utvärderade för att påvisa viruset SARS-CoV-2 hos personer med misstänkta symptom på covid-19. I ett epidemiologiskt läge med stor smittspridning i samhället kan de också användas som en delkomponent bland flera olika smittförebyggande åtgärder. Antigen testning används då för att identifiera potentiellt smittsamma personer utan symptom. Personal utan symptom kan testas innan återgång till arbetet efter exponering för smitta. Personal utan symptom kan också erbjudas upprepad testning varannan dag eller två ggr i veckan för att undvika nyintroduktion av smitta på arbetsplatsen. Det ska finnas en utsedd medicinskt ansvarig läkare inom det verksamhetsområde där testerna används. Det ska finnas en läkare som tar ansvar för ordination av antigen test, svar till den provtagne vid positivt utfall och journalföring, smittskyddsåtgärder och smittskyddsanmälan. Provtagning och analys ska utföras av för ändamålet utbildad hälso- och sjukvårdspersonal. De som ansvarar för testningen ska känna till att testernas förmåga att detektera viruset SARS-CoV-2 är lägre än PCR-testers känslighet.

Syfte

Dokumentet vägleder om hur antigen tester kan användas som smittförebyggande åtgärd mot covid-19 för att minska risken att smittsam personal arbetar i vårdmiljöer.

Mål

Att skydda patienter och medarbetare från exponering för covid-19.

Ansvarsfördelning och beslut om provtagning

Verksamhetschef ansvarar för beslut om antigen testning ska användas som smittförebyggande åtgärd i den egna verksamheten. Olika beslut mellan olika verksamheter kan vara medicinskt helt korrekta. Besluten grundas på bland annat vilka konsekvenser smittspridning i verksamheten beräknas få för patienter eller vårdtagare och hur stora riskerna är att anställda smittas varandra. Till detta kommer att det alltid kan finnas både fördelar och nackdelar med att använda laborietester på personer som inte har symptom på sjukdom. Verksamhetsföreträdare rådgör vid behov med Vårdhygien inför beslut.

Genomförande

Verksamheter som utför antigen testning åt den egna eller andras verksamheter ska upprätta en lokal rutin där ansvariga personer eller funktioner tydliggörs. Lång tids erfarenhet av detta finns på akuten och förlossningen i Skellefteå, Umeå och i Lycksele.

Inför provtagningen

- Följ provanvisningar, se Laboratoriemedicins information om antigen tester inklusive utbildningsmaterial som finns på hemsidan, se [Klinisk mikrobiologi, PNA \(regionvasterbotten.se\)](https://www.regionvasterbotten.se).
- Förbered lämplig lokal för provtagning och provhantering. Provet ska hanteras i direkt anslutning till provtagning. Tänk igenom personalåtgång och vem som gör vad.

Vid provtagningen

- Kontrollera identitet. Märk provrör, testdosa och papper där resultatet noteras. Använd utprintade etiketter med personnummer.
- Avläs och registrera provsvar i RoS.

Hantering av provsvar

- Hitta en struktur för provvarsutlämning som även tar hänsyn till behov av sekretess då provsvar gäller arbetskamrater.
- En enhetschef behöver snabbt få information om ett positivt testresultat. För att chefen ska kunna ta smittsam personal ur tjänst behövs medgivande från den som provtas om att testresultatet meddelas till närmaste chef.

Värdering av provsvar

Vid positivt antigen test ska personal omedelbart lämna arbetsplatsen. Provresultatet ska föras in i RoS. Konfirmerande PCR prov tas under förutsättning att det inte är kapacitetsbrist. Klinisk smittanmälan görs.

Vid negativ antigen test hos symptomfri personal kan personalen arbeta kvar med fortsatt vaksamhet på symptom.

Provtagningschema när testning används för återgång till arbete efter exposition i hushållet

Följ råd för upprepad provtagning till och med dag 7 efter exponeringstillfället i rutin för personal på [Vårdhygiens hemsida](https://www.vardhygiens.se). "Rutin för anställda och studenter efter exponering eller misstänkt exponering för covid-19".

Frågor och svar om upprepad antigen testning

I en situation med stor samhällsspridning kan upprepad antigen testning av personer utan symptom vara effektivt, men nyttan minskar när virusförekomsten i samhället minskar. Därför är upprepad antigen testning en tillfällig åtgärd. Här hittar du vanliga frågor och svar om upprepad antigen testning som tillfälligt införts inom Region Västerbotten.

Fråga: Är testet obligatoriskt eller frivilligt?

Svar: Tester är frivilliga, men personalen bör uppmuntras att vara delaktig i testningen som är till nytta för kollegor och patienter.

Fråga: Hur ofta ska personal testas?

Svar: Personalen bör testa sig själva varannan dag under perioder av arbete. Tidpunkterna kan anpassat efter arbetsschemat så att testning utförs den dag man återvänder efter ledighet.

Fråga: Vad händer om personalen får ett positivt resultat?

Svar: Personalen bör informera sin chef om ett positivt resultat. Ett bekräftande PCR-test ska ordnas. Den som testat positivt och personer i dennes hushåll ska isoleras enligt instruktioner från Smittskydd och Vårdhygien Västerbotten.

Fråga: Vad händer om mitt test är negativt, men jag har symtom på coronavirus?

Svar: Om du har symtom på coronavirus (covid-19) vänligen följ rutinerna på Vårdhygiens information om corona på regionvasterbotten.se. Det första du ska göra är att kontakta din chef och avlägsna dig från arbetsplatsen.

Fråga: Vad ska personalen göra med de använda testerna?

Svar: De använda testartiklarna kastas i gul behållare för smittförande avfall.

Fråga: I vilket skede informeras Vårdhygien Västerbotten om ett positivt resultat?

Svar: Chefen, eller en person som fått uppgiften att göra detta av chefen, kontaktar Vårdhygien om det finns behov av rådgivning. Ett positivt test ska verifieras med ett PCR-test.

Fråga: Om en anställd har haft ett positivt PCR-test för SARS-CoV-2, när ska de starta den upprepade antigen testningen efter detta?

Svar: En anställd som testat positivt med PCR bör vänta med att återuppta upprepad antigen testning till 90 dagar efter sitt positiva PCR-test.

Fråga: Ska dessa antigen tester användas för patienter med misstänkta covid-19-symptom?

Svar: Nej, inte i normalfallet på grund av lägre känslighet. PCR-tester för SARS-CoV-2 ska användas. Det kan finnas undantag såsom mycket lång transporttid till laboratorium, då antigen testning kan användas. Då ska det samtidigt tas ett PCR-test.

Fråga: Kan personalen använda testerna för sina symtomatiska familjemedlemmar?

Svar: Nej, det rekommenderas inte. Personal och familjemedlemmar som har symptom bör erbjudas tester på samma sätt som allmänheten.

Fråga: Ska jag testa mig även fast jag har fått vaccinet?

Svar: Ja, testa trots att du har fått vaccinet.

Fråga: Om jag blir instruerad av Smittskydd eller Vårdhygien att iaktta hushållskarantän, behöver jag följa det om jag testas?

Svar: Ja, fortsätt att ta emot råd och följ instruktionerna. I vissa fall kan arbetet fortsätta med testning som förutsättning men då får du sådana instruktioner.

Fråga: Kan karantänstiden jag fått besked om förkortas genom att använda detta test?

Svar: Nej. Följ de instruktioner du har fått av Vårdhygien eller Smittskydd.

Fråga: Kan anställda som inte arbetar med direkt patientvård inkluderas i testningen?

Svar: Ja, men endast efter att verksamhetschefen beslutat att detta ska ske. Motivet är då att personalbortfall är kritisk för att kunna fortsätta bedriva nödvändig sjukvård. Observera att testerna är utformade för att utföras av vårdpersonal.

Fråga: Ska studenter inkluderas i testningen?

Svar: Studenter som varaktigt och regelbundet praktiserar i en verksamhet med regelbunden antigen testning bör ingå i testningen.

Fråga: Ska entreprenörer och annan personal hos annan arbetsgivare inkluderas?

Svar: Det ska avgöras av verksamhetschefen efter en riskbedömning och en bedömning av praktisk genomförbarhet.